

rum sit, cerebrum diutius in illa administratione suo munere fungi, quam commodè Galenus fieri arbitrabat. respirat enim in hac sectione diutissime animal, & alias mouetur. si uerò currit, itaq; multo spiritu indiget, non multo post concidit: quanquam adhuc postea cerebrum animalis spiritus substantiam recipiat, ab illis arterijs quas per transuersos ceruicis uertebrarum processus caluariam petere recensui. Ceterum hoc loco ubi de uiuorum sectione obiter tantum pertractandum duxi, haud proposui Galeni aut rectè, aut minus rectè celebratas uiuorum sectiones recensere: quum hic abundè fecero, si perfunctorie aliquot sectiones recenscam singulis libris dicatas. Atque quum iam ad quintum usque sit deuentum, modò de nutritionis organis sermonem instituamus, quorum munus ferè in mortuorum sectione etiam discimus. Videmus enim peritonæum omnium ipso complexorum organorum esse inuolucrum, omentum ut & mesenterium uasorum deductioni & distributioni optimè subseruire, uentriculum cibos & potum conficere, hosq; per stomachum huc deferri. Quanquam & uiuos canes, qui modò paulo aut multo ante cibum sumpserunt uiuos aggredi, atque ita etiam intestinorum munus rimari, nihil prohibeat. lecoris autem officiū, ut etiam lienis, aut renum, aut uesicæ, in uiuorum sectione uix melius quam in mortuorum intueri possumus. nisi quis uiuo cani lienem excicare uoluerit, uti & ego aliquādo feci, diebusq; aliquot canem asseruau. Atque ita etiam renem aliquando excui: uerum uulneris curatio molestior est, quam quæ hinc sumitur cognitio iucunda, nisi quis nō tam organorum cognitionis ratione has sectiones aggredieretur, quam ut manum exerceat, ac abdominis uulnera aptè suere discat: quod & in intestinis studiose experientum est, quo quis uulnerata cōsuere, atque in abdomen quum exciderint, imponere assuescat. Verum hæc perinde ac ossium luxationes, & fracturæ quas in brutis, ut & medicaminū quorundam uires aliquādo tentamus, exercendis potius manibus, & rectæ curationi instituendæ, quam organorum officijs indagandis conducunt. Porro uiuas sectiones instrumentorum generationi subseruiendum indies ferè in ramicum curationibus, & in animalibus quæ castrantur obseruamus. atque illæ propemodum uasis seminarijs & testibus spectandis sufficiunt: nisi quis illam quoq; addere uelit, qua testis substantiam ex tunica ipsi proximè obducta eximimus, aut etiam à seminarijs uasis testis substantiam unā cum illa tunica rescindimus. Verum insectuum uiua administratione iucundum est spectare, qualiter simulatq; fetus aërem ambientem contingit, respirare nititur. Atque hæc sectio opportunè in cane aut fœ obitur, quum nō multo post sit paritura. Si enim ipsius abdomen ad peritonæi usque cavitatem diuiseris, atque dein uterum quoque in unius fetus sede aperueris, ac secundina ab utero liberata fetū mense imposeris, cernes per pellucidas membranasq; ipsius tunicas, qualiter frustra respirare conatur, & ueluti suffocatus moritur. si uerò ipsius inuolucra pertuderis, fetusq; caput illis liberaueris, mox illum ueluti reuiuiscere, & eleganter respirare cernes. Atque quū id in uno fetu in da gaueris, alium aggredieris: quem ab utero nō liberabis, uerum apertum uterum ita inflectes: & inferius illic aperies, ubi fetus secundinum desinere, aut secundinæ inferiorē partem haberi arbitreris, quo scilicet ea uteri pars integra seruetur, quæ secundinæ obnaſcitur, per reliquam uerò sedem fetus detectus sit. ita enim spectabis arteriarū uteri, & dein secundinæ pulsum: & fetu adhuc in suis membranis ueluti sursum protruso, cernes umbilicum petentiū arteriarum motum, & fetum nondum respirare, neque etiam ad respirationem conari. mox uerò atque membranas pertundes, fetus respirabit, & umbilici arteriarum pulsus intercidet, pulsantibus interim adhuc uteri arterijs. In cordis & pulmonis functionibus plerq; expendimus, motum uidelicet pulmonis, & num aspera arteria eorum quæ bibuntur portionem assumat: dein cordis dilatationem & cōstrictionem, num idem rhythmus sit pulsus cordis & arteriarū, & dein qualiter uenalis arteria distendatur ac cōprimatur, & quī execto corde animal adhuc uiuat. In quibus obseruandis, magnoperè animali indigeremus lato pectoris osse donato, & membranas thoracem interſepientes tam distantes obtinente, ut diuiso secundum longitudinem pectoris osse, sectionem inter eas membranas ad cor usque ducere possimus, citra thoracis cavitatem (quibus pulmones continentur) pertusionem. Verum quum nullum eiusmodi animal præter hominem, & non caudatam simiam occurrat, in canibus ac porcis illisq; animalibus quorum nobis datur copia, sectiones ita sunt aggrediendæ, ut prædicta omnia intuearis. Quod itaque pulmo thoracis motum sequatur, hinc patet, quòd sectione in aliquo costarum intervallo ad thoracis usque cavitatem ducta, læsi lateris pulmonis pars concidat, neque amplius cum thorace distendatur, reliqua adhuc pulmonis parte thoracis motum sequente: quæ etiam mox concidet, si & in altero latere sectionē in thoracis usque cavitatem molieris. atque ita animal etiam si thoracem aliquandiu moueat, non minus morietur quam si suffocatum esset. Verum in hac administratione obseruandum uenit, ut sectionem quā proximè ad superiorem alicuius co-

*Forū que pe-
ritonæo conti-
nētur functio-
num examini.*

*Generationis
organorum.*

Fœtum.

*Cordis testisq;
subministran-
tium partium
examen.*

*11. 14. fig. 30
lib. 5. E. et
14. K. et 34
4. 14. Q. R.*

*01. fig. 11. 6
G. et 11.*

stæ ducas, ne ad inferiorem sectionem dirigens, uasa hæc exporrecta p-
guis illinc profluere, qui aëris per uulnus immissi & emissi gratia, i-
monis loco tibi imponeret. Incautè enim secantibus eiusmodi spuma
pulmonem aliquandiu etiam sua insita ui distendi opinantur. Vt uo-
cum thorace sequelam uideas, ex altero latere duarum aut trium med-
nes dissecabis, & sectionibus per illarum costarū interualla ductis, si-
reflectes, ipsasq; franges, quo opportuna cōstituas sedem, per quam
uidere queas. quum enim thoracem interceptas membranas in ca-
cidæ sint, per facile est, per eas pulmonis partem thoracis motum adh-
illis etiam membranis leuiter pertulis considerare, qualiter & ea pu-
Priusquam tamen eas pertudas, cōduxerit arteriæ uenalis propagines
quæ iam cōcidit, manibus apprehendere, & aliquouſq; ab ipsis subſtan-
dis cas num ille perinde atque cor moueatur. Cordis enim motus etiam
præcipuè si cordis inuolucrum diuiseris, atque ab illo cor in eo later-
ministrationem molieris. Conduxerit uerò hanc in sinistro latere ten-
monis pars adhuc moueatur, & etiam uniuersum arteriæ uenalis trun-
re queas. In huiusmodi quoque administratione non inutiliter cordi
uno uinculo uasa ab ipsa prodeuntia simul & ocyus interceptas, ac de-
bis, solutisq; quibus animal colligatum est laqueis, currere sines. Vid-
etiam ita affectos canes, sed præcipuè feles, cucuruisse. Ceterum cordi
rectius spectabis, si mox atque canem asseri alligaueris, sectionem à iug-
lagines, quæ illæ ossibus continuantur, in utroq; latere acuto admodu-
ab unius sectionis fine transuersim ad finem alterius sectionis, tertiam
usque amplitudinem molieris, & leuato pectoris osse cum ipsi coarct-
pto transuerso ab ijs liberato, pectoris os ad animalis faciem sursum
cordis inuolucro, una manu cor apprehendes, & alia arteriam magn-
continebis. Quanquā & hæc omnia melius obibis in ea uiua sectione,
uberiores in scholis exhibere cōſueui. atq; hanc ideo simulatq; nōnulla
perſcribam prolixius, ut ab alijs leuiori negotio etiā aggredi possit. I-
partium examine, parum omnino in uiua sectione uidendum est, quum
uel theologorum nostratum causa, memoriam, rationem, & cogitatio-
adimere debeamus, utcunque illis cum homine eadem sit constructio:
diosus, & in mortuorum sectione uersatus, nullaq; hæresi infectus, pro-
mihi cōſultum uelim, si quod aliàs longe lubentissime facerem, de cereb-
instituerem. Quòd tamen ad sensum & motum attinet, uidere est, cere-
rite. Atque hæc eadem indagandi est ratio, quam in neruorum admini-
Num uerò cerebrū sentiat, in homine uenit inuestigandū: qui quū id
indicit num dolore afficiatur, num uero quo cerebrum alteratur, sentiat, u-
indies experiri integrum est. Rursus caluariam canis posse frangi, & e-
dextrum aut sinistrum aperiri, ac qui animal motum perdat, illumq; de-
recipiat, neminem ambigere arbitror. Porro sectionem quam me descri-
licebar, in prægnante cane, aut fœ aggredieris: quanquam uocis occasi-
gis conueniat. canis enim aliquandiu ligatus, utcunque illum afficias, su-
ululat: itaq; uocis ablationem aut resolutionem interdum expendere
animal ut supinum iaceat, anterioremq; colli sedem, & liberum corpori
feri ita quā poteris ualidissime alligabis, quemadmodum hic modò in-
nit: quanquam id quisq; pro sua industria,
rerumq; copia facile præstabit, haud enim
arduum est asserem quempiam sumere, cui
foramina insint, ligandis cruribus apta: aut
si nulla ad sint foramina, promptè asseri duo
baculi subiiciuntur, illisq; crura aduinciuntur.
Inter cætera autem, superioris maxillæ
præcipua habenda est ratio, ut illa ualidè al-
feri firmetur. quod feceris catenula, aut cor-
da quapiam robustiore ante dentes caninos ligata, ac dein cuipiam asserem
aut ut commodius duxeris commissa, ut scilicet collum exporrectum, c-

